

Motion

1975/76:1674

av herrar Håkansson i Rönneberga m. fl.
om höjt bidrag till Weibullsholms växtförädlingsanstalt

I budgetpropositionens bilaga 11 föreslås under G 19 Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling för budgetåret 1976/77 att till den praktiskt vetenskapliga verksamheten vid Weibullsholm anvisas ett anslag av 225 000 kr., dvs. ett oförändrat anslag i förhållande till budgetåret 1975/76.

W. Weibull AB med Weibullsholms växtförädlingsanstalt har i sin statsbidragsansökan avseende budgetåret 1976/77 hemställt om tillhopa 500 000 kr. i statsbidrag, varav oförändrat 225 000 kr. till växtförädlingens samlade verksamhet samt 275 000 kr. som *särskilt anslag* till anstaltens trädgårdsväxtförädling. Man motiverar sin begäran med att Sveriges utsädesförening för budgetåret 1973/74 av riksdagen erhölet ett särskilt anslag för helt år beräknat till 275 000 kr. till trädgårdsväxtförädlingen i Hammenhög, som även för de därpå följande budgetåren utgått. Man framhåller att Weibullsholm budgetmässigt har lika stor trädgårdsväxtförädling som Utsädesföreningen och får anses vara i lika stort behov av stöd.

Styrelsen för jordbrukets högskolor och statens veterinärmedicinska anstalt har tillstyrkt framställningen om att Weibullsholm erhåller ett särskilt anslag till sin trädgårdsväxtförädling.

Weibullsholm intar en starkt dominerande ställning inom svensk stråsädesodling, där ca 57 % av den odlade arealen enligt officiell plomberingsstatistik besås med utsäde av sorter från Weibullsholm. Inom denna sektor har företaget även haft betydande internationella framgångar. Företagets förädling av vall- och oljeväxter synes också vara framgångsrik och inge goda förhoppningar för framtiden.

Förädlingen av köksväxter och blomsterväxter vid Weibullsholm har också givit mycket vackra resultat.

Av *köksväxterna* är det särskilt de för yrkesodlingen viktiga växtslagen morötter, växthusgurkor och tomater, som i stor skala bearbetas, men man har också fått fram värdefulla sorter av vitkål, frilandsgurka, blomkål, rödbeta, brytböna, hybridlök, drivdill och drivpersilja samt av bruna bönor (hänföres numera officiellt till lantbruksväxterna).

Inom *morotsförädlingen* är Weibullsholm ledande i Norden med sorterna Regulus Imperial, Regulus II, Corona och Brilliant. Förädlingsmaterialet är synnerligen lovande, och under senare år har ett bland odlare och konservfabrikanter mycket uppmärksammat förädlingsarbete med högt avkastande hybrid sorter bedrivits.

Bland sorter av *växthusgurka* bör nämnas Ertus, Virtus och Arla samt den nya hybrid sorten Landora, som är den första officiellt godkända s. k. female-sorten i Norden. Den saknar sälunda hanblommor, vilket ger

högre kvalitet och lägre arbetskostnader. Landora är dessutom bitterfri och resistent mot den svåra gurksjukdomen *Cladosporium*.

Bland *tomatsorter* framhålls särskilt hybridsorterna Katja och Stella, de första i Norden som är resistent mot tobaksmosaikvirus, en starkt förlustbringande sjukdom i våra växthus.

Weibullsholm har inom *blomsterförädlingen* fått fram omtyckta sorter av aster, tagetes, lövkoja, krysantemum och lejongap. Den yrkesmässiga odlingen av lövkojor har förbättrats genom Weibullsholms arbeten med sorterbara lövkojor. Förädlingen är i hög grad inriktad på att få fram friska och hållbara blomsterodlingar till gagn för både allmänna prydnadsanläggningar och privata trädgårdar och täppor. Anstalten deltar i internationella försök med blommor och har erhållit uppmärksammade utmärkelser i utlandet.

Inom *turfgräsförädlingen* har Weibullsholm gjort en pionjärinsats. Denna förädling har liksom blomsterförädlingen stor betydelse för vår yttre miljö. Gott utsäde av turfgräs är en grundläggande faktor, och därtill en av de billigaste, vid etablerande av grönytor för prydnad, lek och sport. Bland framstående förädlingar från Weibullsholm inom detta område kan nämnas Emerald krypven, Erika och Polar rödsvingel, Boral rödven, Evergreen turftimotej samt Sydsport, Birka och Birdie ängsgröe, vilka alla hör till de värdefullaste på den europeiska marknaden.

I sin statsbidragsansökan framhåller Weibullsholm, liksom i tidigare ansökningar, att den svenska marknaden av köksväxt- och blomsterfrö är för liten för att ge lönsamhet åt förädlingen av dessa växtslag. Man gör därför stora ansträngningar för att få ut de mest värdefulla sorterna på den europeiska marknaden, där dock en ytterst hård konkurrens möter, särskilt från holländska företag, vilkas förädling åtnjuter ett starkt statligt stöd. För att kunna konkurrera effektivt på Europamarknaden behöver också svensk växtförädling ett statligt stöd, vilket nu kommer Svalöfsorganisationen men ej Weibullsholm till del.

Också med hänsyn till den svenska marknaden, som för överskådlig tid kommer att vara av största betydelse för vår svenska växtförädling, bör statligt stöd i nuvarande läge utgå. Liksom köskväxt- och blomsterförädlingen kännetecknas den svenska trädgårdsnäringen av svag lönsamhet. Ett av de billigaste och mest effektiva sätten att förbättra denna lönsamhet är förädlandet av nya sorter med högre avkastning, säkrare sjukdomsresistens och bättre kvalitet än nuvarande sortiment. Det är inte endast ett rättvisekrav att även Weibullsholm får ökade möjligheter att bearbeta för trädgårdsnäringen viktiga förädlingsproblem, det är även för denna näring av vital betydelse för uppnående av bättre lönsamhet. Ytterst är det för svensk folkhälsa av stor betydelse att en god och billig produktion av inhemska grönsaker kan framställas med iakttagande av höga kvalitetskrav och full insyn beträffande bekämpningsmedel o. d., vilket ej kan uppnås beträffande importvara.

Man får sålunda anse det vara ett samhällsintresse att svensk trädgårdsväxtförädling under nuvarande betingelser erhåller ett stöd via statsbudgeten, ett stöd som bör fördelas rättvist till de två institutioner

som här i landet bedriver förädling med trädgårdsväxter. Weibullsholm, som trots svag lönsamhet beträffande förädlingen med köksväxter och blommor, oförtrutet och till synnerligen stor batnad för trädgårdsnäringen fortsatt denna verksamhet, är förtjänt av att på lika villkor tävla med övrig svensk trädgårdsväxtförädling till gagn för det svenska samhället.

Weibullsholm bör således utöver bidraget till den samlade verksamheten, 225 000 kr., erhålla ett särskilt anslag, 275 000 kr., till sin trädgårdsväxtförädling.

Under hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen till *Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling* för budgetåret 1976/77 anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 275 000 kr. förhöjt anslag av 560 000 kr.

Stockholm den 26 januari 1976

ALFRED HAKANSSON (c)
i Rönneberga

ROLF CLARKSON (m)

ANDERS DAHLGREN (c)

INGEGÄRD OSKARSSON (c)

STIG JOSEFSON (c)

EINAR LARSSON (c)

ARNE PERSSON (c)

i Borrby

i Heden

AXEL KRISTIANSSON (c)

CARL-WILH. LOTHIGIUS (c)

FRITZ BÖRJESSON (c)

N. YNGVE NILSSON (m)

i Glömminge

i Trobro

HANS PETERSSON (fp)

TORSTEN GUSTAFSSON (c)

i Röstänga

i Stenkyrka

ROLF SELLGREN (fp)

INGER INGVAR-SVENSSON (c)

THORSTEN LARSSON (c)

ALMA OLSSON (c)

i Staffanstorps

i Helsingborg

